

Kamerkoor Poco Più zingt
onder leiding van Saskia Regtering
met begeleiding van
Wim Roelfsema (orgel) en Guus Fabius (cello)

Jesu, meine Freude en andere werken van

Johann Sebastian
BACH

Johann Christoph
BACH

Johann Ludwig
BACH

Zaterdag 7 november 2015 om 20:00u
Grote Kerk, Grote Molenstraat 2, Elst (Gld)
Zondag 8 november 2015 om 15:00u
Kerk H. Antonius Abt, Dennenstraat 122, Nijmegen

PROGRAMMA
BACH, BACH, BACH

Johann Christoph Bach (1642-1703)

Fürchte dich nicht

Ich lasse dich nicht, du
segnest mich denn

Herr, nun lässest du deinen
Diener in Friede fahren

Johann Ludwig Bach (1677-1731)

Unsere Trübsal

Das is meine Freude

PAUZE

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Jesu, meine Freude

'Ich lasse dich nicht, du segnest mich denn' wordt tegenwoordig veelal toegeschreven aan Johann Sebastian Bach.

TOELICHTING OP HET PROGRAMMA

Poco Più zingt vandaag motetten van drie leden van de familie **Bach**, het bijzondere muzikale geslacht uit Thüringen dat vanaf de 16^e eeuw tot in de 19^e eeuw componisten en musici heeft voortgebracht. De beroemdste is uiteraard **Johann Sebastian Bach** (1685-1750). Van hem zingen we het motet **Jesu, meine Freude**. Als cantor van de Thomaskerk in Leipzig was Bach ook verantwoordelijk voor het godsdienst- en muziekonderwijs aan de Thomasschool. Hij gebruikte zijn motetten als oefenstof om de leerlingen op te leiden tot koorzanger. **Jesu, meine Freude** is daar erg geschikt voor, want het bestaat uit drie-, vier- en vijfstemmige delen. Bach sloeg daarmee twee vliegen in één klap: met de muziek leerde hij zijn leerlingen zingen en de tekst kon hij in de godsdienstles gebruiken. De tekst is samengesteld uit citaten uit de bijbel en de woorden van een bekend kerklied.

Dat we ook de muziek van vele van zijn familieleden kennen, is te danken aan de sterke familieband die de Bachs onderhielden. Ze waren trots op het feit dat de familie zoveel musici voortbracht die bovendien meestal op vooraanstaande posten terecht kwamen: ze waren cantor of organist in belangrijke kerken of concertmeester aan een van de vele adellijke hoven. Eens per jaar kwamen ze bij elkaar voor een familiedag en daar werd natuurlijk volop muziek gemaakt. **Ambrosius Bach**, de vader van Johann Sebastian, begon de muziek van zijn familieleden te verzamelen in het **Alt-Bachisches Archiv**. Johann Sebastian en later diens zoon **Carl Philipp Emanuel** gingen daarmee door. Als we bedenken dat verreweg het grootste deel van die muziek alleen in handschriften bestond, is het duidelijk dat hun archief van onschatbare waarde is geweest voor het behoud van de muziek van de familie: van stamvader **Veit Bach**, die rond 1578 overleed, - hij verdiende de kost als bakker - tot **Wilhelm Friedrich Ernst**, gestorven in 1845.

Johann Sebastian heeft er ook voor gezorgd dat we weten in welke relatie de familieleden tot elkaar staan. Hij stelde een stamboom op: de **Ursprung der musicalisch-Bachischen Familie**.

Poco Più zingt in dit programma muziek van twee van die familieleden: Johann Christoph en Johann Ludwig. **Johann Christoph Bach** (1642-1703) was een achterneef en 43 jaar ouder dan **Sebastian**. Christoph wordt gezien als een van de belangrijkste componisten uit de familie vóór Sebastian. Sebastian beschrijft hem in de **Ursprung** als "ein profonder Componist" en Carl Philipp Emanuel voegt daar later aan toe: "Dit is de grote en expressieve componist". Van hem zingen we drie motetten: **Ich lasse dich nicht, du segnest mich denn; Fürchte dich nicht** en **Herr, nun lässest du deinen Diener in Friede fahren**. Overigens wordt **Ich lasse dich nicht...** tegenwoordig toegeschreven aan Johann Sebastian. Het werk is anoniem in het **Alt-Bachisches Archiv** overgeleverd. **Johann Ludwig Bach** (1677-1731) was een achter- achterneef en maar acht jaar ouder dan Sebastian. Hij was dus een tijdgenoot, maar zijn muziek doet toch meer denken aan componisten uit eerdere generaties zoals Dietrich Buxtehude en Heinrich Schütz. We zingen twee van zijn motetten: **Das ist meine Freude** en **Unsere Trübsal** (Onze Beproeving).

tekst: Sascha Falkenhagen

UITVOERENDEN

Poco Più is een kamerkoor uit Nijmegen, opgericht in 1989. Het koor staat sinds 2001 onder leiding van Saskia Regtering. In november 2014 vierde het koor het 25-jarig jubileum met een zeer succesvolle uitvoering van **Messiah** van **G.F. Handel**. Het koor zingt twee programma's per jaar. Alle informatie, ook over de mogelijkheid om lid te worden, vindt u op de website www.pocopiui.nl

Dirigent **Saskia Regtering** studeerde in 1998 af aan het conservatorium van Arnhem (schoolmuziek). Tijdens haar opleiding volgde zij vier jaar koordirectie bij Rob Vermeulen. In 1999 begon zij een studie zang bij Carolyn Watkinson; in 2005 voltooide ze deze studie bij Harry van Berne. Naast kamerkoor Poco Più dirigeert Saskia het projektkoor Ventina Vocale en Collegium Vocale Zutphen. Met deze koren voerde zij de afgelopen jaren naast veel a capella muziek ook grotere werken uit. Zo stonden de afgelopen jaren onder andere Ein Deutsches Requiem van Brahms, het Requiem van Duruflé, delen uit het Weihnachtsoratorium en de Mis in G van Bach op het programma. Naast haar werkzaamheden als dirigent treedt Saskia ook regelmatig op als zangeres. Zij zong de solopartijen in de Vespers van Rachmaninov, Elias van Mendelssohn, het Requiem van Reger, In the Beginning van Copland en in moderne werken zoals Passio Jesu van Sauseng en producties van orkest de Ereprijs. Ze vormt een vast duo met pianist Marije Heemskerk waarmee zij regelmatig recitals geeft bij uiteenlopende gelegenheden. www.saskiaregtering.nl

Organist **Wim Roelfsema** (1967) is actief als solist, koorbegeleider, continuospeler, begeleider van solisten (vocaal/instrumentaal) en privédocent. Tevens is hij als organist verbonden aan de Parkstraatgemeente en de Waalse Kerk in Arnhem. Wim Roelfsema studeerde voor Docerend Musicus aan het conservatorium in Arnhem bij Bert Matter en Theo Jellema. Zijn diploma Uitvoerend Musicus behaalde hij aan het conservatorium in Enschede bij Gijs van Schoonhoven. Vervolgens studeerde hij met een beurs van het VSB-fonds een jaar in Riga (Letland) bij Larisa Bulava, waar zijn eindconcert met een 10 werd gewaardeerd. Naast optredens in Nederland speelde hij in België, Denemarken, Duitsland, Finland, Letland, Zweden en Zwitserland. www.wimroelfsema.nl

Guus Fabius groeide op in een gezin, waarin zijn muzikale ontwikkeling werd gestimuleerd. Hij kreeg les van Dries Munnik en speelde met plezier in het Jeugd Kamerorkest Leiden. Hij studeerde aan de conservatoria van Groningen en Amsterdam, onder andere bij Dmitri Ferschtman. Ensembles waarvan hij (mede-)oprichter is zijn het ARTO-ensemble (1995), dat in 2015-2016 al voor het 20^e seizoen het kernensemble van de kamermuziekserie in Bunnik vormt, het Dutch String Trio (2005) en het celloduo (2009) met Liesbeth Bos (cello). De laatste jaren begeleidt hij ook euritmievoorstellingen en werd uitgenodigd deel te nemen aan het Cugnon-project van Chris Duindam. Guus speelt op een cello gebouwd door David Collins in 1997, gemaakt naar het model van Stradivarius genaamd "Servais", met iets grotere maten dan standaard. www.guusfabius.nl